

1) Predloženi Nacrt PGO GZ treba u potpunosti odbaciti

- **jer nije ponuđen alternativni koncept i učinjena usporedba s predloženim PGO GZ**, što znači da zastupnici niti nemaju priliku izabrati najbolji koncept, što je nedopustivo kod pitanja od presudne važnosti za RH i Grad Zagreb.

U Zakonu o zaštiti okoliša se ističe da je potrebno izabrati najbolji mogući sustav utemeljen na znanstvenim spoznajama koristeći najbolje primjere svjetske prakse uz najpovoljniji utjecaj na okoliš, bioraznolikost i ljudsko zdravlje uzimajući u obzir ekonomske pokazatelje i interese samih građana.

Najbolji primjeri svjetske prakse dio su mreže „Zero Waste“ i slijede principe ekološke znanosti i kružnog gospodarstva bez spaljivanja otpada - San Francisco, regija Veneto u Italiji nazvana je 'the European San Francisco'.

- **jer je predloženi PGO u suprotnosti s hijerarhijom gospodarenja otpada** što se vidi iz tablice 9-2. str.98. Nacrta PGO GZ s procijenjenim financijskim sredstvima, gdje se najveći dio troši za CGO Resnik u koji bi dolazio miješani komunalni otpad (smeće) iz kojeg bi se dobivao štetni RDF- gorivi otpad i veliki dio odlagao na skupim kazetama, što je na samom kraju piramide hijerarhije gospodarenja otpadom. Potrebno je izraditi novi alternativni PGO koji bi bio u skladu s hijerarhijom, ispunjavajući ekonomsku isplativost, ekološki, zdravstveni i socijalni aspekt u korist građana, te koji bi dugoročno riješio pitanje gospodarenja otpadom na najbolji mogući način kao što piše i u Zakonu o zaštiti okoliša RH.

1.125.000.000 - 1 milijarda i 125 milijuna kuna za megalomanski centar, kapaciteta 185 000 tona miješanog komunalnog otpada - smeća , s MBO postrojenjem, vjerojatno će se raditi i o dodatnim financijama, je pokazatelj da ovaj Plan nije u skladu s idejom kružne ekonomije na koju se EU službeno odlučila 2014. već predstavlja relikv prošlosti iz vremena linearne ekonomije i prakse odlaganja i spaljivanja otpada.

EU je u siječnju 2018. usvojila Strategiju o plastici kojom se sva plastika do 2030. mora reciklirati što znači da nema alternative odvojenom prikupljanju i recikliranju. Također, najavljena je zabrana Mehaničko-biološke obrade otpada (MBO postrojenja) u EU od 2027. jer se na taj način obrađuje nerazvrstani otpad što je suprotno hijerarhiji otpada i kružnoj ekonomiji.

EU uz sve potrebne informacije o tome za što će se trošiti novac vjerojatno niti neće financirati ovako promašene centre, pa se postavlja pitanje tko i na koji način će to financirati i koliko će to u konačnici koštati građane.

Za Centar ponovne uporabe, kao poželjni i primarni dio, predviđeno je svega 8 000 000 kn, a manje sortirnice na više lokacija nisu niti predviđene, što govori o tome da je sustav neekološki i ne uključuje zapošljavanje. U Europi postoji 800 centara za ponovnu upotrebu i na taj način se prevenira i smanjuje količina nastalog otpada, a ovim PGO-om se zanemaruje njihov doprinos smanjenju otpada.

Ovaj Plan samo na deklarativnoj razini podržava hijerarhiju gospodarenja otpadom - sprječavanje nastajanja otpada, primarnu selekciju i odvojeno prikupljanje, recikliranje i kompostiranje, jer uopće nema infrastrukturu niti plan za provedbu navedenog.

Umjesto više sortirnica i kompostana, kvalitetno osmišljenog odvajanja i prikupljanja, PGO GZ predviđa u naselju megalomanski centar - CGO Resnik, čime se direktno ugrožava zdravlje ljudi i kvaliteta života i samog okoliša od čega nas štiti i **Ustav RH čl.70.**

2) Nepoštivanje Arhuške konvencije - čl.17. Zakona o zaštiti okoliša

Udruga Eko Zagreb, kao i više ostalih ekoloških udruga, je aktivno pratila i sudjelovala svojim primjedbama i kod prošlog PGO GZ za razdoblje do 2015, kao i kod PGO RH 2017.-2022. Unatoč tome, u potpunosti smo ignorirani i kao samostalna eko udruga i kao članica Kriznog eko stožera Zagreb od strane službene vlasti GZ. Ignorirani su i naši zahtjevi kao i zahtjevi ostalih udruga da se u javnosti, pogotovo zastupnicima Skupštine GZ predstavi ekološki zasnovan sustav gospodarenja otpadom.

Arhuška konvencija u čl.6. navodi djelatnosti gdje spada i gospodarenje otpadom kod kojih je nužno sudjelovanje zainteresirane javnosti na način sudjelovanja dok su sve mogućnosti otvorene (čl.7.) i kad je moguće utjecati na sam način zbrinjavanja otpadom, što je u ovom slučaju sasvim isključeno.

Nije uključena niti stručna javnost čime se ignoriraju i njihovi predloženi sustavi čime bi se dugoročno riješilo pitanje gospodarenja otpadom uz višestruku ekonomsku korist i zaštitu ljudskog zdravlja i okoliša.

3) Financiranje iz Kohezijskog fonda?

Prioriteti ulaganja po tematskim cjelinama koje podupire Kohezijski fond su među ostalim su:

1. Potpora prelasku na gospodarstvo s niskom emisijom CO₂ u svim sektorima
2. Promoviranje prilagodbe klimatskim promjenama, prevencija rizika i upravljanje
3. Zaštita okoliša i promoviranje učinkovitog korištenja resursa

Nazalost, ovaj PGO GZ ne odgovara niti jednom navedenom prioritetu.

Centri za gospodarenje otpadom - CGO-i su predviđeni za obradu smeća koje će se tamo dovoziti, a sa smećem se ne može gospodariti nego se plaća centru za prihvatanje smeća (miješanog komunalnog otpada) uz nastajanje svih ostalih problema. Naime, otpad nije smeće. Kad se biootpad pomiješa s ostalim frakcijama otpada nastaje smeće, a predloženi PGO dopušta čak 50% stvaranja smeća (miješanog komunalnog otpada). Iz smeća se više ne mogu dobiti kvalitetne reciklabilne frakcije i to je sasvim u suprotnosti s kružnom ekonomijom.

Naziv tih centara nikako ne odgovara sadržaju i namjeni. Njihov adekvatni naziv bi bio Centri za manipulaciju smećem i to vrlo skupom Mehaničko-biološkom obradom za koju se troši velika količina energije uz emisiju CO₂ čime se uništavaju resursi i proizvodi štetni RDF-gorivi otpad za spaljivanje, a dio nakon sušenja i mljevenja odlaze na skupim kazetama.

RDF će se dalje spaljivati u toplanama, energanama, cementarama, spalionicama, uz stvaranje po zdravlje i okoliš vrlo štetnih kemijskih spojeva kao što su **kancerogeni dioksini, benzofurani, teški metali.**

Str. 15. Nacrta PGO GZ navodi lokaciju Savica-Šanci uz postojeću toplanu kao rezervnu lokaciju za termičku obradu otpada koja bi se koristila prije nego se sagradi energana (eufemizam za spalionicu) u Resniku, a vjerojatno nakon toga jedna i druga bi bile u funkciji.

Planirani CGO i odlagalište opasnog azbesta u CGO-u Resnik je primjer krajnje nebrige za zdravlje ljudi i vodozaštitnu zonu jer mu nije uopće mjesto u naseljenoj zoni.

U travnju 2018. EU je donijela novu Direktivu za gospodarenje otpadom kojom se podižu kriteriji gospodarenje otpadom i najavljuje zabrana korištenja MBO postrojenja 2027. Države članice su dužne ovu direktivu implementirati u određenim vremenskim periodima. Apsurdno je da se najveći dio novca u GZ planira za CGO s MBO postrojenjem.

RH kao članica EU i stranka Pariškog sporazuma dužna je planirati i provoditi najbolja moguća ekološka rješenja za gospodarenje otpadom što u slučaju ovog Nacrta PGO GZ nije slučaj. U PGO GZ nije predložen najpovoljniji način zaštite okoliša kao što se zahtjeva čl. 3. Zakona o zaštiti okoliša RH koji je na snazi od 15.02.2018., niti je usklađen prema suvremenim ekološkim načelima zaštite okoliša i uvažavanju znanstvenih spoznaja kao što piše u čl.8. te se zbog toga niti ne mogu ostvariti ciljevi zaštite okoliša koji su navedeni u čl.7. Zakona o zaštiti okoliša. S obzirom na činjenicu postrožavanja ekoloških kriterija od strane EU, RH će provođenjem ovako loših Planova o gospodarenju otpadom i samo formalnim ispunjavanjem minimuma koje zahtijeva EU biti uvijek u zaostatku i nezavidnoj situaciji plaćanja penala zbog neispunjavanja preuzetih obaveza.

Graditi takve preskupe centre tijekom slijedećih nekoliko godina znači izigravanje zakonskih regulativa RH i EU, kao i izigravanje interesa građana RH te ignoriranje hrvatskih stručnjaka i znanstvenika koji su i u praksi pokazali još 2004. pokazali da znaju i mogu rješavati pitanja gospodarenja otpadom. Takvi mega centri su jedino u interesu pojedinaca i interesnih skupina, a nikako nisu u interesu građana što je lako provjeriti prema osnovnim pokazateljima održivog razvoja - ekonomskim, ekološkim, zdravstvenim i socijalnim.

Zaključak: Gradu Zagrebu je potreban kvalitetan ekološki zasnovan sustav gospodarenja otpadom kojim bi se dugoročno riješilo pitanje gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu na korist sadašnjih i budućih generacija.

Udruga eko Zagreb , mail: udrugaekozagreb@gmail.com